

Rushville, Neb. 17. Hjna 1896. — Ctěná redakce! — Když tak člověk poslouchá tyhle populisty, musí se domnívat, že lijem v století devátém a ne devatenáctém. Že k tomu není potřeba žádné učenosti, státi se populistickým křiklounem, o tom nás zdejší populisti přesvědčují každý týden. Zde měl Bryanův klub jakousi parádu, při níž se nejlépe vysvětlil pan profesor (popokral), náš okresní superintendent; postavil se v jeho průvodu se svým vřobkem, za který by se nemusel hanbit žádný uhlíčník. A co ten krásný nápis! [Jak zdejší časopis píše, že se cos podobného v civilizovaném světě ještě nestalo.] Pak ten pán má být hlavou školství v okrese a pak ho má každý český populist nazývat bratrem. Neb zde se populisti navzájem oslovují: bratře.

Demokraté jsou přec jen kosové, pokud je mají nějaký jiný slib a něco nového. Před 12 roky nám slibovali, že vyprádní pokladnu, ovšem že to splní až kdo z toho měl prospěch? Dělník? Ba ne!

Před čtyřmi roky zase nám slibovali, že vše zlacíní. Zase slib splnili a teď ti, co pro ně volili, na to nejvíce bratři, že je vše příliš laciné. Něco nám přec nesplnili ze svých slibů neb farmáři slibovali \$1.00 za bušl pšenice. Zdáli pak některý z nás farmářů ten dolar za bušl obdrží? Ba ne, sotva plátek. Dělník slibovali laciný pejlek, ovšem že prázdň. Teď když přijde po celodenním honu za prací dělník domů a podívá se na ten demokratický pejlek, pak na svoji rodinu, zdá se pak ještě věřit dem. slibům?

Letos nám zase slibují pláťkový dolar. Chtějí nás strkat do jednoho pytle s Mexikány a Čťany. To se jim bohdá nepodaří, neb těch dem. slibů a zlatých časů má zajisté každý až po krk. Každý občan, jenž trochu přemýšlí, zajisté Bryana volit nebude. Ta svobodná ražba stříbra pracující třídě neprospěje, měl-li by z toho kdo jaký užitek, pak by to byli stříbrní baroni.

Ze mají populisté mylné náhledy, to se nedá popřít; na co prý dá vláda stamp, nechtě je to cokoliv, je to dolar; což aby vláda dala ten štempl na vejce, vejce má přec každý farmář a stříbro žádné. Pak obchodní cena vajec bude vyšší než cena stříbra. Pak jsou vejce bílá i žlutá, barva by mohla zastupovat kov obojí. Tohle by bylo něco pro naše hospodyňky. Finanční otázka je pro pop. přec mnohem více, než oni dovedou rozluštit. Přejte se pop. farmáři, proč že chce svobodné stříbro, odpověď je vždy ta samá: klesá-li stříbro, klesá pšenice, jde-li stříbro nahoru, pšenice prý jde taky nahoru.

Zda-li pak tomu ještě někdo věří, porovná-li nyníšší cenu pšenice s cenou stříbra? Pak porovná-li kdo úřední číslice za minulých 25 roků, pak zajisté se přesvědčí, že cena stříbra s cenou pšenice nemá pranic společného. Ovšem na to nemají pop. času myslit, oni musí nadávat kapitálu. Čestí pop. pak zvláště na dávají Pokroku Západu a to hodně po uličnicku. Ovšem, k tomu není zapotřebí žádné učenosti, to dovede každý praobyčejný populist. Že čestí populisti umí psát, to se nedá popřít. Tak jistý populist z Texas píše v Amerikánu, zničme-li na zlatém dolaru stamp, pak že má ceny 90c. Tomuhle přec nebude věřit ani žádný školák. Pan S. z Kansas píše v tom samém časopise, co vše musí farmář dáti za ten zlořečený zl. dol.: 3 bušle pšenice, 6—7 buš. kornu, 10—15 bušl ovaš, 10—20 tuctů vajec. Zdáli pop. v Kansasu toho tolik dávají za \$1.00, nevim. To my republikáni v severozápadní Nebrasce tak hloupí nejsme, my dáme za dolar pouze 8 tuctů vajec, 5 bušl ovaš, 4 bušle kornu, 2½ bušle pšenice. Že je pšenice laciná, toho přec není vinno zlato, neb je-li světová sklizeň vyšší, pak cena pšenice je nižší.

Ještě malou řadu pánům populistům. Nechte, pánové těch sprostých nadávek, neb to uráží jemnost každého občana, v tom žádný uvědomělý občan s vámi nemůže souhlasit; a jestli vás boří hlava, neďávejte obličeck na patu, tím byste nemoc nemoc nevytřešili. Na zdar!

Pozorovatel.

Bromfield, Neb. Ct. redakce Pokroku Západu. Letošní úroda krom ovaš zde byla dobrá. Obilí sypalo: pšenice 20—22, kukurice 45 až 60, ovaš 20—25 bušl po akru. Pšenice a kukurice je jakosti výborné, ale ovaš je lehký na váhu. Sena, zemědělská a ostatní zeleniny je hojnost. Obilí má cenu přítomně nízkou, pšenice 50, kornu 12 a ovaš 6—13 centů bušl. Letošní volba je zajímavá. Co se mne týče, věřím, že je zde velká většina voličů, kteří mají zdravý rozum a nedají se balamutit a rozhodnou se pro zdravou a plnoceennou měnu a tím zachrání deset a dvacet Spojeným Státům. Byl jsem přítomen jedné politické schůzi, v níž řečnil jeden populist. První, že stříbro bylo znehodnoceno r. 1873 vlivem bankéřů a peněžníků, před tím že byly dobré časy, obilí a všecko, co měl farmář na prodej, platilo, a lidé, ozvlášt farmáři, se dlužili peníze a vlezli do dluhů, a teď, když mají dluhy splácet, je všecko laciné a teď přijde farmář o všecko co má, aneb musí volit jinou cestu, která jej vysvobodí; totiž volit svobodnou ražbu stříbra 16 k 1 a když bude dost peněz, že bude všechno dražší, co bude mít farmář na prodej a pak se budou platit dluhy. Ale řečník nehlédl jasně. On dohře věděl, že okres Hamilton a Nebraska vůbec před rokem 1873 byly málo zalidněny a taky neměly moc dluhů, a zapomněl, že když člověk si vydluží plnoceenný dolar, že ho má zas plnoceenným dolarem oplácet. S poctivostí nejdál dojdeš. On svou řeč ztratil několik příznivců volné ražby stříbra.

V našem 4. kongresním distriktu byl zas po třetí uavřzen za poslance do kongresu pan Hainer z Aurora, republikán. On zastává přítomně druhou lžbu poctivě a svědomitě a jak se podobá, bude zase zvolen; je pro zdravou měnu a má dobré vzdělání a je dobrý řečník. Přišel do okr. Hamilton as před 18 roky co chudý člověk, ale svou poctivostí a poctivostí se domohl slušného majetku. Myslím, že mnozí krajané v 4. distriktu měli přf. život s ním se seznámili a slyšeli ho řečnit; on pracuje pro povznesení Nebrasky a není žádný prohibičák. Minulý týden měl v Bromfield politickou řeč k velkému shromáždění, která měla dobrý účinek. Jsem jist, že kdo bude pro něj hlasovat, ne bude toho litovat. S úctou Frank Vaněk.

Pine City, Minnesota, 11. Hjna. — Ctěná redakce Pokroku Západu! Je tomu jeden rok, co jsem se přestěhoval do Sanborn County, So. Dak., do Pine County, Minn. Když jsem odtamtud odjížděl, napomínali mne mnozí a mnozí moji přátelé, abych jim každému soukromě psal a to hned, jak to tady v Pine City vypadá. Já jim říkal, že tak činit nebudu, že až tady pobudu aspoň rok a vyzkouším aspoň trochu, jak to tady vypadá, tak že potom dám o sobě vědět. Já tady po farmách nejedním, ani se žádného nevyptávám, jak se tady komu líbí; jenom co se mne týče, jsem tady úplně se vším spokojen; také jsem tou radou každému krajanu, který zem Jo Pine City nějakou náhodou zabloudí, aby posečkal a drobet přezkoumal, jaké pozemky kde jsou a potom až koupí. Pak nebude slyšáno v žádném dopise od žádného o žádné nespokojenosti. Také musím vzdát dík panu Kluzákovi. Loni přišla mi do ruky jeho oblička a ta mne vyvedla z té

suché Sanborn County v Jižní Dakotě do té zaslíbené země. Kdyby nebylo Kluzákovy obličky, byl bych se až podnes sušil v té suché Sanborn County. Srdečný pozdrav všem čtenářům a čtenářkám Pokroku Záp. Frank Tlach.

Prague, Saunders Co., Neb. — 15. Hjna 1896. — Ctěná redakce! Jak jste již adělili v časopise Vašem, obdržel se v St. Paul, Nebr. min. týden sjezd zdárně prospěvající jednoty "Katolický Dělník." Dlužno však opravit zprávu Vaši v tom smyslu, že nebyl to sjezd státní, nýbrž generální, totiž celé jednoty. Katolický Dělník byl založen před 5 lety a sídlí v Minnesotě a od té doby rozšířil se po Nebrasce, Illinois, Wisconsin a nejnověji v Marylandu. Číslo čítá celkem 27 se 700 členů. Nebraska měla při předešlém sjezdu, odbývaném v St. Paul, Minn., před 2 roky pouze 2 čl. a nyní čítá již 12 čl. Všechny zástupci ve sjezdu bylo 27. Sjezd zahájen byl v úterý dne 12. Hjna. Ráno byla sloužena v českém chrámu Páně máe sv. vel. p. Kleinem z Brainard, Neb., načež započato zasedání v operním domě. Schůzi zahájil modlitbou vel. p. Rynda ze St. Paul, Minn. a jednání ve sjezdu řídil p. J. Vacek z Nové Prahy, Minn., předs. Katolického Dělníka.

Při dalším jednání předložena byla zpráva výboru finančního, který při přehlednutí knih seznal, že tyto jsou v úplném pořádku a že Kat. Dělník velmi utěšeně pokračuje, jelikož je založen na dobrém základě, dle vzoru nejkročílejších spolků podpůrných. Změny nebyly žádné důležité předsevzaty, jelikož strany i celé zřízení spolků shledáno velmi dokonalým. Za budoucí úředníky zvoleni: Vel. p. J. Rynda ze St. Paul., duchovní fidele, Martin Vacek ze St. Paul, Neb., předsedou, Mat. Pavel, z Abie, Neb., místopředsedou, Jos. Hovorka ze Shakopee, Minn., tajemníkem a Jos. Chalupský z Berouna, Minn., pokladníkem. Dr. Lorenz z Chicago hlavním spolkovým lékařem, F. Moudrý z LeSeuer Centre, Minn., Jan Kovář z Montgomery, Minn. a F. Horák z Chicago zvoleni za důvěrníky a C. Kolář z Chicago za právního zástupce. Přítel sjezd položen jest do Omahy na rok 1898. Zasedání trvalo dva dny a skončilo dne 14. t. m. Odtamtud spolu byli jsme k nejvyššímu uspokojení pohostění a bylo plnou měrou postaráno nejen o naše potřeby, ale také o zábavu, tak že všichni bratři uznávali plnou měrou snahy br. St. Paulských a ložili se s nimi jen po nejsrdčnějším rozloučení. Jos. Polák, zástupce čl. 13 v Prague, Neb.

Novinky z Čech.

Převodní informace od zpravodaje "Pok. Záp."

V Praze 2. Hjna 1896

(Finanční kursy rakouské a Americká. — Nová vodní cesta rakouská. — Říšská rada. — Bohemica. — Schůze českých poslanců. — Politické schůze. — Stásky. — Lidový list. — Posmrtné dílo Nerudova.)

Finanční kursy rakouské a Americká. — Kursy rakouské jsou dosti příznivé a možno říci, že tento stav potrvá, nezkazí-li to nějaká politická katastrofa. Po stránce obchodní jest obzor dosti jasný a bez mraků. V Londýně, kde bývají o poměrech výtečně zpraveni, považují za jisté, že při volbě presidenta dne 3. listopadu zvláště republikáni, totiž že bude McKinley zvolen. Tím bylo by odstraněno nebezpečí, hrozící z pokusů o změnu měny, což by i na Evropu bez účinku nezůstalo. Ovšem vrát se Spojené Státy opět k ochranné politice, poněvadž však nový prezident a nový kongres až v březnu r. 1897 činnost svou zahájí, bude moci býti nový vyšší celní tarif sotva před

počátkem roku 1898 zaveden. O vše tak zvláště buras však nerada se stará. Rakouský průmysl bude ovšem již využit a druhým vydatím McKinleyova zákona počítati.

Nová vodní cesta v Rakousku otvorena je na Danaji v Zalských vrst, pobltí vřtoku z Hie. Nový podnik stál hodně milionů, ale cena jeho je pochybná. Nová dráha byla otevřena s velkou slávou u přítomnosti císaře rakouského, krále srbického a rumunského. Ale náhoda byla stěsnána... Parník s panovnký sotva s tětí dráhou projel!! Tak je průplav nedostatečný. Bude to ještě milionů náš!

Říšská rada. Podzimní, poslední zasedání říšské rady počíná ve znamení všeobecné neurčitosti, nejjasnosti, ba ve znamení příkré krize, která se teprve nepřipravuje, nýbrž již tu jest. Tím plně se naše o říšské radě protočty.

Poslanci českí podřeli v poslední schůzi poslanců zněmovny pilně zábrhy: dr. Herold v příčině ochrany českých menšin v tak zvaném ozavřeném území království českého, dr. Pacák v příčině ochrany imunity poslanců proti rozhodnutí vyššího soudu stran povinného svědectví poslanců, poslanec Adámek a Březnovský ve příčině reformy živnostenského řádu.

V pilném návrhu posl. Pergelta a soudruhů stran tak zv. uzavřeného území německého se vláda vyzývá, aby konečně učinila přítrž "zanáš. nování Němců Čechy, aby Němcům zajistila jejich ústavou zaručenou národní ochranu!"

Skončí tedy rakouský parlament zase českou otázkou. Zjeveno, dokud té neuklidí, pokoj nebude. A to dnes Baden také uzal.

Nové volby do říšské rady budou vypsaný již na základě Badeného volební "opravy," které se v tyto dny právě dostalo císařského schválení. Říšská rada vyjde z nich rozmnožena o 72 poslanců zvolených v nové páté všeobecné říšské voličské.

Bohemica, čili účet, který za miliony daní vláda Čechám platí. Celý seznam těchto účtů není nám uvést, ale na některé vzácné doklady vládní přízně přece musíme ukázat. Na českou universitu povolila mimořádně ohromný obnos 850 zlat., z něhož má býti 500 zlatých užito k zařízení embryologického ústavu, kdežto 350 zlatých má býti užito na doplnění sbírek geologických. Bože! Co se tu může skoupit krásných a zajímavých věcí za tento obnos! Na geologický ústav univerzity kielské, jež má sotva třetinu posluchačů co universita naše, povolili loni berlinský sněm 40,000 marek a "Berliner Tagblatt" byl tak směš. nazvatí obnos ten žebráckým. U nás jsme mnohem skromnější. České technice věnováno bylo mimořádně jedenáct stovek. Za to ale jsou obmyšleny velice "štědře" školy střední, tak až darmo o tom mluvit.

Schůze českých poslanců, konaná 29. září v Praze, vyslovila se o nyníšší situaci a o dalších krocích českých resolucí, již ačkoli je obšírná, dolehně přece uvádíme. Resoluce přijata byla 70 poslanci z Čech, Moravy i Slezka jednomyslně, — důkaz to, že jsou poslanci českí ve věci svorní.

Zní pak následovně: "Sbor poslanců uváživ, že vláda hraběte Badena k adresnímu návrhu všech poslanců českých na sněmu království českého podanému a k státoprávní resoluci adresní komisi téhož sněmu přijaté nezaujala žádné, tím méně příznivé stanovisko, ano, že nebyl vládou ani pokus učiněn, jak v oboru zákonodárném tak i v oboru správním na rozšíření autonomie zemské, dále že k provedení ja zrykové rovnoprávnosti ničeho posud vláda nepodnikla, že vinou vlády na Moravě udržuje se i nadále neodůvodněná nadvláda německá, jakož i

že v otázce českých menšin vláda se svými orgány stojí na stanovisku rovnému právu českého lidu odporující, usnesl se setrnutí při takto. ckém postupu, vytčeném v usnesení sboru důvěrníků národní strany svobodomyšlné na sjezdu nymburském a prohlásil, že proti nyníšší vládě zachová stanovisko rozhodně opo. stitní.

Přihlížeje pak k té okolnosti, že volební oprava stala se již zákonem, uznává sbor poslanců, že dlužno do. náhati se toho, aby volby do rady říšské na základě nového volebního řádu byly ih od vypsaný a že nelze přivolit k tomu, aby v tomto zasedání projednávána byla berní oprava a předlohy týkající se rakousko-uherského vyrovnání, jehož projednávání poslanci českí dříve než bude vyho. no důležitým postulátům národa českého, vůbec se co nejzřetelněji o. prou.

Sbor poslanců českých pokládá za nutné, aby delegace česká v příštím zasedání naléhala na to, aby vláda co nejúřaději vyjasnila své stanovisko k státoprávnímu, národnímu, ovšem a hospodářským požadavkům zemí koruny české a národa českého.

Vzhledem pak k té okolnosti, že novým složením říšské rady bude utvořena nová situace politická, uznávají poslanci, že dlužno pro tuto novou situaci zachovati si volou roku vzhledem na poměr k jednotlivým stranám a skupinám budovetého parlamentu a postavení české delegace, při čemž ovšem poslanci českí musí dbáti toho, aby mimo úplné zabezpečení národního bytí zájmy soboty a nejširší velnosti občanské nebyly jakoukoli reakcí ohrožovány a poškozovány.

Sbor poslanců uznává důležitost voleb v V. kurii, pokládá za potřebné, aby při volbách v této kurii sloužily se v národě českém veškeré živly stojící na půdě státoprávní a ryzé národní ku společné činnosti.

Lidové divadelní slavnosti vábily Prahu tři dny a poutaly ji na Zořim a Střelecký ostrov. Ve prospěch pensijního fondu a Národního divadla v Brně umělci českí uspořádali akademii, divadlo i rozmanité zábavy v dnech svatočlávských. A povedlo se. Výteček byl znamenitý a požit. tek byl výtečný. Jak pak ne, když jej podávaly přední naše umělecké hvězdy.

Schůze politické a sjezdy řemeslnické konají se stále po celých Čechách. Volby se blíží.

Stásky dělnické také se množí. Nejnověji vypukla velká stávka v uhelných panvech Most-Duchcov-Hor. Litvínov. A to na zimu!

Lidový list nazývá se nový krejcarový časopis, který vydává občan Vilém Koleč a rediguje Jos. Hovádek. Je naskrze klerikální a tím mu dana pečeť.

Posmrtné dílo Jana Nerudy. — Přes pět let již uplynulo od smrti mistrovy a teprve letošní literární sezóna zahrnuje se nad jiné skvěle básnickým odkazem ducha Nerudova, vydáním jeho mohutných "Zpěvů pátečních", jež právě edevadává nakladatelství Topičovo v nádherné úpravě veřejnosti. Je to jen deset básní, dosud souborně nevydaných, ale jak velký svět lásky a bolesti je v nich vyzpíván! V řadě naší vlastenecké poesie náleží jim místo královské. Hymny jako "Moje barva červená a bílá" a "Jen dál!", nebo "V zemi kalicha", "Za srdcem" a "Láska": jaké to mezníky na láněch českého, v pravdě českého umění! Nebylo ani lze, aby dílo tak monumentální nevyšlo aspoň po smrti mistrově v úpravě nejdůstojnější — a té se jí dostalo deseti obrazy Vikt. Olivy, reprodukovánými zde vzorným světlotiskem. Malý díle svého způsobu, v "Kosmických písničkách" projevovaného, nechtěl dílem svým dodat pouze ilustrační ozdoby myšlenkám básnickovým, ale na podnět myšlenek těch tvořil samostatně, věda dobře, že parafráze štetcem důstojněji doplní dílo básnickovo, než pouhé ozdovování stránek různými ilustracemi.

— Cyklon v St. Louisu za 25 centů. Čtete oblička na jiném místě.